

KISKÖRÖS

11,7 milliárd forint érkezett járásunkba

Csaknem kétszáz kisgyermeket fogad az új építésű Kőrösfű Óvoda, amely Kiskörös európai színvonalú, hiánypótló intézménye lett. A tágas, nagy üvegezett felületekkel ellátott belső terek, kiszolgálóhelyiségek, csoportszobák a kicsik kényelmét, önfeléd mindennapjait, a testi, lelki, szellemi fejlődésükhöz szükséges körülményeket biztosítják. A játszóudvar a közösségi nagyteremből, a folyosókról, valamint minden csoportszobából megközelíthető. A három játszótéri blokk között játéktárolókat is

építettek a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) majdnem egymilliárd forintos támogatásával megvalósult beruházás keretében. Az épület üde színfoltja lett Kiskörös délkeleti városrészének: környezetét, udvarát parkosították, parkolókat alakítottak ki. A járásban összesen több mint 11,7 milliárd forintnyi beruházás valósult meg az elmúlt években a TOP támogatásoknak köszönhetően.

A legjelentősebbekről a 7–8. oldalon olvashat.

Kecel, Imrehegy 7. oldal

Soltvadkert 8. oldal

8. oldal

Izsák

TOP: így fejlődött Bács-Kiskun

A 2023 végével befejeződött Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretében Bács-Kiskunban történelmi léptékű, több mint 100 milliárd forint értékű fejlesztéssorozat valósult meg. A vármegyék közül itt volt a leghatékonyabb a forrásfelhasználás, és a támogatásokból mind a 119 településre jutott.

A TOP a 2014–2020-as időszak legnagyobb forráskerettel rendelkező területi operatív programja volt (amely a gyakorlatban 2017-ben kezdődött és 2023-ban fejeződött be). Azokat a fejlesztéseket támogatta az országban, amelyek nem Budapest

és Pest vármegye területén valósultak meg. Célja elsősorban a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése, a munkavállaló lakosság helyben boldogulásának biztosítása volt.

Bács-Kiskunban a TOP keretében összesen **782 projekt valósult meg, mintegy 117 milliárd forint értékben**. A projektek döntő többségét a vármegye önkormányzata menedzselte.

(Folytatás a második oldalon.)

„A legnagyobb eredmény, hogy minden településre jutott fejlesztés”

TOP-beruházások: a gazdaságfejlesztés volt az első számú cél. A részletekről **Kicsiny László** ügyvezetővel beszélgettünk. 4. oldal

TOP: így fejlődött Bács-Kiskun

Bács-Kiskunban a TOP keretében összesen 782 projekt valósult meg, mintegy 117 milliárd forint értékben.

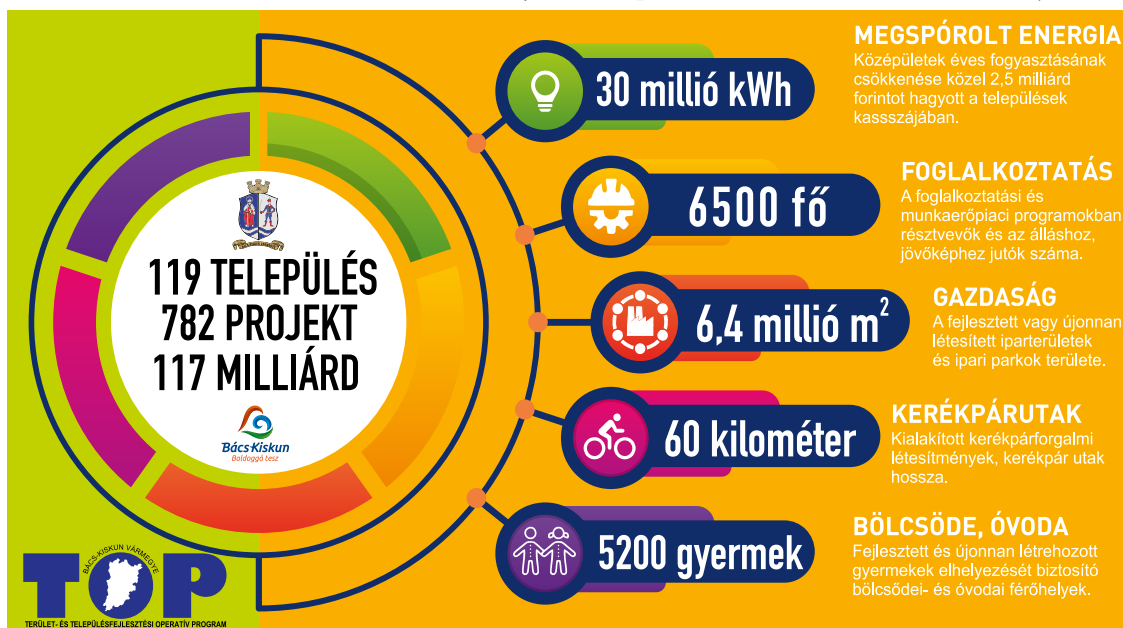
(Folytatás az első oldalról.)

Alapelv volt, hogy mindehova jusson fejlesztési forrás, ezáltal mind a 119 településen valósult(ak) meg fejlesztés(ek). A vármegyék között Bács-Kiskun volt a leghatékonyabb a forrásfelhasználás tekintetében: gyakorlatilag a rendelkezésre álló teljes támogatási összeget sikerült lehívnia és felhasználnia.

Ami a részleteket illeti, a települések sokat profitálhattak a gazdasági környezet fejlesztéséből. Nemcsak

ipari parkok és iparterületek létesültek, bővültek vármegyeszerte, hanem közterek, utak, kerékpárutak épültek és újultak meg, közlekedésfejlesztési beruházások valósultak meg, valamint jelentősen nőtt a korszerű bölcsődei és óvodai férőhelyek száma. Jutott forrás a fenntartható turizmusfejlesztésre is. Így valósult meg a bugaci Arany Monostor, a szanki Kiskun Emlékhely vagy éppen a megyei önkormányzat által üzemeltetett Bor Bagoly Pince Nemesnádudvaron. Önkormányzati épületek

sora újult meg, illetve – a klímavédelmet is szem előtt tartva – vált energetikai szempontból jóval hatékonyabbá. Ehhez hasonlóan az is egyaránt településfejlesztési és klímavédelmi célokat szolgált, hogy csaknem száz csapadékvíz-elvezető rendszer újult meg és bővült a vármegye településein, segítve a csapadék helyben tartását. A helyi szolgáltatások az orvosi rendelők és szociális intézmények felújításával-építésével tovább javultak. Ennek eredményeként a vármegye lakosságának csaknem fele ma jobb

Évente két alkalommal a polgármesteri fórum ad helyet a településvezetők szakmai konzultációjának.

egészségügyi szolgáltatásban részesül, mint korábban). A több mint 2 milliárd forinttal finanszírozott foglalkoztatási paktumok – a mentorálások, képzések, átképzések, foglalkoztatási támogatások – hozzájárultak a gazdasági teljesítmény növekedéséhez és a foglalkoztatás bővüléséhez is hozzájárultak.

A projektek egy része a közösségépítést, illetve a helyi és a vármegyei identitás erősítését szolgálta. Így született meg például a Legendás út 1., 2. és a Meseföld 1., 2. kötetek, illetve más kiadványok, rajzfilmek, dokumentumfilmek. Sőt ennek segítségével vált finanszírozhatóvá a Petőfi200 emléké-

vek számos projektje, rendezvénye és kiadványa.

Mindeközben már elkezdődött a 2021 és 2027 közötti európai uniós költségvetési ciklusban futó TOP Plusz program előkészítése és megvalósítása. A támogatási források az alábbi célokat szolgálják: településfejlesztés, helyi gazdaságfejlesztés, foglalkoztatás, energetikai beruházások, klímavédelem, egészségügyi, szociális, köznevelési, közszolgáltatási fejlesztések. Ezen a programon keresztül a hét év alatt további százmilliárd forint támogatás érkezik Bács-Kiskun vármegyébe, újabb lendületet adva a történelmi léptékű fejlődésnek.

Bács-Kiskun turisztikai gyöngyszeme az elkészült bugaci Arany Monostor látogatóközpont.

Turisztikai és mobilitási szempontból is fontos kerékpárutak épültek, kapcsolódtak a meglévő hálózathoz.

Több mint 400 vállalkozás kapott lehetőséget az új gazdaságfejlesztési beruházások kapcsán.

TOP-BERUHÁZÁSOK

A gazdaságfejlesztés volt az első számú cél

Bács-Kiskun vármegyében a Terület- és Településfejlesztési Projektből finanszírozott, csaknem 800 megvalósult beruházás közül több mint félezret a Bács-Kiskun Megyei Fejlesztési ügynökség menedzselte az elmúlt hét esztendőben. A részletekről **Kicsiny László** ügyvezetővel beszélgettünk.

Az ügynökség szlogenje úgy szól, hogy „Társ a fejlesztésben”. Mit jelent ez a gyakorlatban?

Az elmúlt években a TOP, vagyis a Terület- és Településfejlesztési Projekt kifejezéssel minden vármegyei településen találkozhatunk az ott élők, hiszen még a legkisebb falvakba is jutott ilyen beruházás. Bács-Kiskunban 782 projekt valósult meg – ezek közül több mint félezret az ügynökségünk menedzselte. Ez azt jelenti, hogy pályázatok, projektek előkészítésében, lebonyolításában és a fenntartási időszak adminisztrációjában segítjük a települési önkormányzatokat Bács-Kiskun-

ban. Azt gondolom, hogy a munka során pozitív és közvetlen kapcsolat alakult ki az önkormányzatokkal.

A közös munka meglehetősen jó hatékonysággal zajlott, hiszen a vármegyék rangsorában Bács-Kiskun az első a forrásfelhasználás tekintetében. Mit jelent ez a számok tükrében?

Az elmúlt hét éves időszakot tekintve nemcsak időben, de értékben is Bács-Kiskun bizonyult a leghatékonyabbnak. Ez azt jelenti, hogy gyakorlatilag teljes mértékben sikerült felhasználni a rendelkezésre álló támogatási keretet. Sőt! Annak idején 63 milliárd forinttal indult el a megyei

TOP-forráskeret. Miután a többi vármegyénél voltak jelentős visszahulló források, és árfolyamnyereséggel is lehetett számolni, volt lehetőségünk többlettámogatásokat igényelni. A keretösszeg így jóval 100 milliárd forint

nyek figyelembevételével. Az egyik legfontosabb eredményünknek azt tekintem, hogy kiegyensúlyozott forráselosztást valósítottunk meg, és minden településre jutott fejlesztés. Az elmúlt több mint két évtizedet figyelembe véve

„kiegyensúlyozott forráselosztást valósítottunk meg, és minden településre jutott fejlesztés...”

főlé nőtt. Az egyes beruházások támogatási összegét ráadásul a települések 100 százalékban megkapták előlegként.

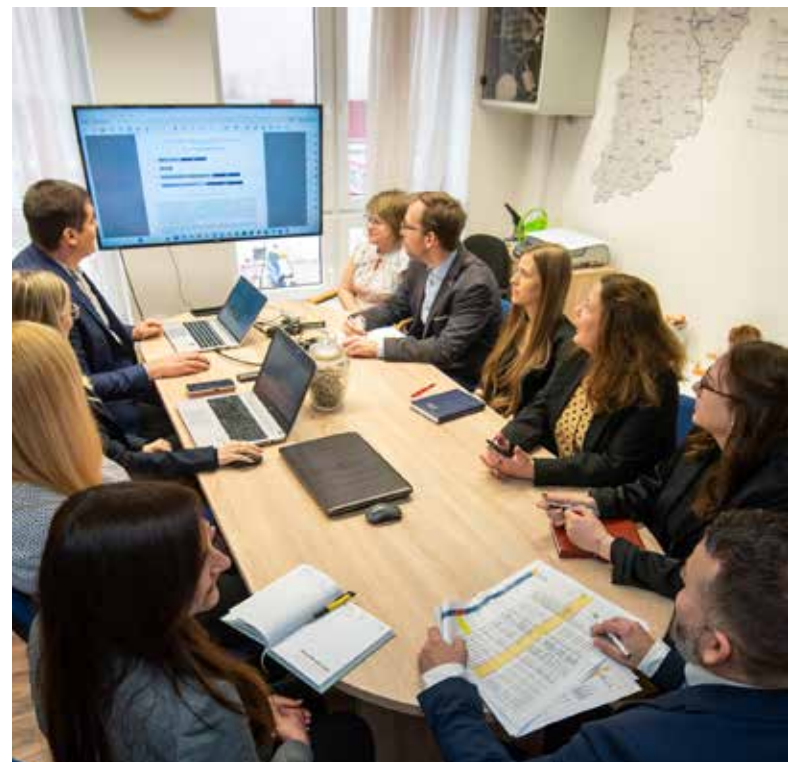
A hatékonyság az önkormányzatokkal folytatott csapatmunka mellett annak is köszönhető, hogy már a TOP indulása előtt elkezdődött a közös gondolkodás: egy összehangolt fejlesztési tervet vázoltunk fel a települési igé-

nem emlékszem olyan pályázati ciklusra, amelyben ez megvalósult volna.

A TOP 2023. év végével lezárult, minden projekt záróbeszámolóját beadtuk.

Melyek azok a területek, amelyekre hangsúlyosabban jutott támogatás?

Uniós előírás volt, hogy a TOP-keret 60 százalékát gazdaságfejlesztésre kell fordítani – ez meg is valósult.

Az ipari területek fejlesztése mellett idesorolhatók a turisztikai beruházások, illetve az óvodai, bölcsődei fejlesztések is. Utóbbiak nagymértékben segítik a munkába visszatérést a gyermekvállalást követően. De a közlekedési projektek is a gazdaságfejlesztést szolgálták, segítve a munkába járást.

A konkrét fejlesztések közül sokat ki lehetne emelni, annál is inkább, mivel egy kistérség számára a 25-30 millió forintból megvalósuló beruházás is nagyon fontos projektnek számít. A legnagyobb projektek közül talán a zöldváros-beruházások voltak a legjelentősebbek, támogatási összeget és volumen tekintetében egyaránt. Rendkívül szép városfejlesztési tervek valósultak meg például Kiskunfélegyházán vagy Lajosmizsén, és számottevő beruházások voltak további hét városban.

Kifejezetten jó tapasztalatunk volt az olyan gazdaságfejlesztési projektek kapcsán is, amikor ipari területek, csarnokok, inkubátorházak valósultak meg. A gazdasági élet beelőzött miniket: ezek a létesítmények gyorsabban bérlőre vagy gazdára találtak, mint ahogy vártuk – mégpedig egytől egyig. **Az ügynökségnek is van saját gazdaságfejlesztési projektje. Erről mit kell tudni?**

Nagyon szerettünk volna saját beruházást megvalósítani egy olyan helyen, amelyet ismerünk, és tudjuk, hogy van növekedési potenciálja. A választásunk

Ballószögre esett: egy modellprogram keretében itt építettünk egy csaknem ezer négyzetméteres ipari csarnokot. Jelenleg a használatba vételi eljárás van folyamatban, ezt követően keresünk majd bérlőt. Vannak is már potenciális jelentkezők. Azt gondoljuk, hogy ez olyan beruházás, ami az ügynökségnek – így a vármegyei önkormányzatnak – bevételt termel, és a településen is adóbevételeket eredményez, munkahelyeket teremt. Hosszú távon terveink között szerepel, hogy a vármegye más térségeiben is megvalósítsunk hasonló beruházásokat.

Elkezdődött a következő uniós költségvetési ciklushoz kapcsolt TOP Plusz-támogatások pályáztatása, sőt Bács-Kiskunban már vannak megvalósult projektek is. Itt mekkora összegről beszélhetünk majd a következő években?

Az elkövetkező hétéves időszakra vonatkozó keretösszeg több mint 80 milliárd forint. Ahogy az előző ciklusban, úgy most is számíthatunk arra ugyanakkor, hogy ez az összeg menet közben növekedni fog. Ráadásul a megyei jogú városaink – Kecskemét és Baja – külön kerettel rendelkeznek.

A támogatandó területek nagyrészt változatlanok maradtak, még ha más néven vagy konstrukcióban jelennek is meg a felhívásokban. Az „Élhető települések” nevű felhívás például kifejezetten kedvelt az önkormányzatok

Az első TOP Plusz pályázatok támogatói szerződésének aláírása a vármegyeházán.

körében, hiszen ezen belül lehet kerékpárútra, csapadékvíz-hálózatra, közlekedésfejlesztési projektekre vagy éppen közösségi terek fejlesztésére pályázni. Azt gondolom, hogy nemcsak az ügynökségnek, hanem az önkormányzatoknak is tekintélyes tapasztalataik vannak már az elmúlt évekből. Ennek köszönhető, hogy gyorsabban és hatékonyabban tudtuk elkezdni ezt az időszakot, és már van befejezett TOP Plusz-projektünk. Ha nem lassul le a rendszer, és ezt a tempót tartjuk, akkor sokkal előbb fognak megvalósulni a tervezett a beruházások, mint az előző időszakban.

A TOP Plusz-pályázatok keretében is minden vármegyei településen lesz új fejlesztés.

„A TOP támogatta a város dinamikus fejlődését”

Kiskunfélegyháza az elmúlt években összesen több mint 5 milliárd forint fejlesztési támogatást nyert el a TOP-ból.

Ebből a forrásból bővítették például az Ipari Parkot, ahol a 18 új közművesített ingatlan közül tízre már van betelepítési szándék, előszerződésekkel rögzítve.

Összesen huszonhat intézmény energetikai felújítása is megtörtént a városban. A telepített napelemekkel megtermelt villamos energia 10 millió forint nagyságrendű megtakarítást jelent az önkormányzatnak.

A szintén a TOP-ból finanszírozott zöldváros-program keretében megújult belvárosi téregyüttest a helyi közösség igényeit szem előtt tartva alakították ki.

Az árnyékos ülőhelyek és a rekreációt segítő zöldfelületek a közösségi élet színterei. Az áthaladó kerékpárút és a parkolók racionalizálása hozzájárult egy zöld, emberközpontú belváros kialakításához.

Kiskunfélegyházán egy új óvoda és egy új bölcsőde is épült, ami nemcsak a korábbi túlszűfoztságot és kapacitáshiányt segített felszámolni, hanem nőtt a település népességmegtartó képessége is, és a kisgyermekes szülők könnyebben térhetnek vissza a munkaerőpiacra.

A Kiskunfélegyházi és Kiskunmajsai járás telepü-

KISKUNFÉLEGYHÁZA

léseit érintő foglalkoztatási paktum is komoly támogatást jelentett az itt élőknek és az itt működő vállalkozásoknak: a tervezettnél többen, 219 fő jutott álláshoz ennek nyomán.

„A TOP-ban megvalósult

projektjeink a lehető legnagyobb mértékben támogatták a város dinamikus fejlődését, eredményeinek hatása hosszú távon érezhető, és a további fejlesztések alapjául szolgál” – hangsúlyozta Csányi József polgármester.

Új piac élénkíti a helyi gazdaságot

BAJA

Sok nagy volumenű TOP-beruházás valósult meg a vármegyében. Érdeemes kiemelni a bajai Városi Piac felújítását, hiszen ez nemcsak a városképet javította, hanem a helyi és térségi gazdaságra is jótékony hatást gyakorolt.

A beruházás során a Városi Piac teljes, csaknem tízezer négyzetmé-

ternyi területe megújult. A Miklós utcai telekhatáron új, korszerű, kétszintes piaccsarnok épült összesen mintegy kétezer négyzetméter hasznos alapterülettel. Megújult ezenkívül a fedett-nyitott, több mint félezer árusítóegységet magába foglaló árusítóter, a kapcsolódó infrastrukturális elemek és a zöldfelü-

let is. Az újonnan kialakított közösségi terek méltó helyszínévé váltak a helyi identitást, közösségformálást, környezettudatosságot erősítő akcióknak. Az 1,3 milliárd forintból újjáépült piac elnyerte a Fejér Vármegyei Építészakamara Molnár Tibor-díját is.

A zöldváros-programhoz kapott csaknem 85 millió forint többlettá-

mogatásból megújult továbbá a Dr. Alföldi József tér burkolata, valamint zöldfelülete, és egy vadonatúj játszótér kialakítására is sor kerülhet. A kihelyezett játékok mellett a játszótér területén, illetve a járda mellett összesen 440 növény, köztük lombos fa, cserje, évelő és díszfű díszíti majd a zöldterületet.

KECEL, IMREHEGY

Az út is összeköt bennünket

Kecel és Imrehegy egyik régi közös álma valósulhatott meg, amikor elkészült a két települést összekötő kerékpárút.

Hosszasan lehetne sorolni mindazokat az előnyöket, amelyek a kerékpárút megépítésével járnak. Vitathatatlan és fontos szempont a közlekedésbiztonság fokozása, hiszen sok iskolás diák jár kerékpárral Imrehegyről Kecelre. Szintén jelentős az egyre közkedvel-

tebb szabadidősport erősítése és a kerékpáros turizmus népszerűsítése, hiszen a térség rendelkezik az egyik leghosszabb, összefüggő kerékpárúttal. A beruházás kapcsán az egészségmegőrzés mellett a közösségépítés is lényeges, illetve a klímavédelmi szempontok sem elhanyagolhatók. A 4 kilométer hosszú szakasz mintegy háromszázötvenmillió forint TOP-támogatásból valósult meg.

Vonzóvá teszik a várost

SOLTVADKERT

A városba több mint 1,5 milliárd forint forrás érkezett az elmúlt időszakban, ennek köszönhetően tizenegy projekt valósult meg. A közelmúltban átadott, másfél hektáros iparterületet mintegy tíz hónap alatt tette rendbe a kivitelező cég, amely egy 500 négyzetméteres iparcsarnokot is felépített a 150 millió forintos TOP-projekt keretében. Az idetelepülő vállalkozás számára a teljes inf-

rastruktúra rendelkezésre áll, a hamarosan megépülő elkerülő út közelsége még inkább növeli a terület jelentőségét.

Temerini Ferenc polgármester az átadóünnepségen úgy fogalmazott, hogy egy város jövőjének alapja a folyamatos fejlődés, ami vonzóvá teszi a települést a vállalkozások számára és lehetőséget biztosít a város lakosságának is.

TÜNDÉRKERTBE JÁRNAK A KICSIK

Több lépcsőben nyerte el mai arculatát a Tündérgert óvoda és konyha. Számos felújítás után most az épület energetikai korszerűsítése történt meg. Az épület szigetelése, a nyílászárók cseréje, a fűtésrendszer korszerűsítése, valamint az akadálymentesítés költsége meghaladta az ötvenmillió forintot, amit TOP-forrásból biztosítottak. A költséghatékony üzemeltetés mellett a páhi apróságok szinte teljesen megújult óvodába és már egy minibölcsődébe is járhatnak.

ÚJ ÉRTÉKET HOZTAK LÉTRE

A település régi fejlesztési elképzelése a gyermek- és szociális étkeztetést biztosító konyha felújítása, átépítése, ezért nagy mérföldkőnek számított a megvalósítása. Jelentősége számottevő, hiszen a helyi termékek felhasználása mellett munkahelyeket tart meg, segíti a szociálisan rászorulókat is. A megújult, közösségi térnek is kiváló épület modern gépekkel, energiatakarékos berendezésekkel felszerelt, illetve új eszközök, bútorok is kerültek a kibővített kapacitású, háromszázmillió forintos TOP-támogatásból felújított intézménybe.

BIZTONSÁGBAN BRINGÁZHATNAK

A település lakosságának biztonságát szolgálja az a kétirányú kerékpárút, amely két kilométeres szakaszon készült el. Császártöltés Magyarország második legszebb helyen fekvő kistelepülése, különleges domborzattal, ami kihívást is jelentett a kivitelezés során. A rég várt, mintegy százhetvenmillió forint TOP-forrásból megvalósult kerékpárút több közösségi funkcióval is rendelkezik. Egyrészt az 54-es számú főút igen nagy forgalmú, másrészt a település környezeti adottságai, nevezetességei a kerékpáros turizmus fellendüléséhez is hozzájárulnak.

BIRTOKBA VETTÉK A BÖLCSŐDÉT

Fülöpszálláson a Mesevár Óvoda szomszédságában nyitotta meg kapuit a bölcsőde, ahol január végétől 24 kisgyermek töltheti vidám napjait. A folyamatosan fejlődő településen élő családoknak nagy segítséget jelent az intézmény, hiszen támogatja az anyukák visszatérését is a munkaerőpiacra. Egyidejűleg hat munkahelyet teremtett a szép és korszerű bölcsőde, amely csaknem 230 millió forint TOP-forrásból valósult meg.

ORVOSI RENDELŐ

Megújult az egészségház

IZSÁK

Az egészségház felújításával olyan egészségügyi központot hoztak létre Izsákon, amelyben egy helyen vehetik igénybe valamennyi egészségügyi szolgáltatást az itt élők. Az egészségház a gyermek- és felnőtt-háziorvosi ellátásokat, a fogorvosi

praxisokat és a védőnői szolgáltatásokat integrálta. Ez jelentős mértékben javította az alapellátás minőségét és hozzáférhetőségét. Az épület teljes felújítása keretében belső átalakítások, bővítések, energiahatékonysági fejlesztések történtek, valamint akadály-

mentesítették a központot. Az új egészségház korszerű szolgáltatást nyújt a lakosság számára, növelve ezzel a település megtartóképességét. A csaknem 200 millió forintos TOP-forrás mellé 115 millió forint önerőt biztosított az izsáki önkormányzat.

A jövő elkezdődött

AKASZTÓ

A gyerekzsivaj egy óvoda legszebb muzsikája, főleg ha 115 apróság tölti meg, mint Akasztón, ahol az óvoda fejlesztésével személyre szabott gondozás valósult meg.

Öt kényelmes csoportszobát alakítottak ki, valamint fejlesztőhelyiségeket,

ahol a hátrányos helyzetű, részképességükben elmaradott gyermekeknek lehetőségük van a felzárkózásra.

Az óvoda korszerűsítése mellett új tornaterem készült, és az eszközöket is modernizálták. A százharmincmillió forint TOP-tá-

mogatásból kívül és belül megújult az épület, beleértve a játszóudvart is.

A helyszínen nyolc férőhelyes bölcsőde is épült mintegy százmillió forintból. Ez a foglalkoztatás mellett az itt élő fiatalok helyben maradását is erősíti.